

Muzeum Historii Polski
Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Rada Ochrony Pamięci Walki i Męczeństwa
Narodowe Centrum Kultury

**Program
międzynarodowej konferencji naukowej
zorganizowanej w 70. rocznicę kampanii polskiej 1939 r.**

**“Kampania polska 1939
Polityka – Społeczeństwo - Kultura”
(Warszawa, 16-17 października 2009 r.)**

(16 października, piątek)

Otwarcie konferencji

(9.00, Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego, Nowy Gmach, ul. Dobra 56/66, sala 316)

1. Wystąpienie podsekretarza stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Tomasza Merty
2. Wystąpienie przewodniczącego Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa Andrzeja Przewoźnika
3. Wystąpienie dziekana Wydziału Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego
4. Wystąpienie dyrektora Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego
5. Wystąpienie dyrektora Muzeum Historii Polski Roberta Kostro

• **I: Strategia**

Początek obrad (9.30)

(moderator dr hab. Piotr Maciej Majewski, Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa – Muzeum Drugiej Wojny Światowej, Gdańsk)

Sesja 1 (9.30-10.55):

6. Ewolucja strategicznego położenia Polski w latach 1921-1938. Polityczno-wojskowa strategia Polski (październik 1938 – sierpień 1939 r.)

dr Marek Piotr Deszczyński, Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa;

7. Polityczno-wojskowa strategia Polski (wrzesień-październik 1939 r.)

dr Leszek Moczulski, Warszawa;

8. Polska w polityczno-wojskowej strategii Niemiec (październik 1938 – sierpień 1939 r.)

prof. dr Robert M. Citino, Center of Military History. University of North Texas, Denton (Teksas);

9. Polska w polityczno-wojskowej strategii Niemiec (wrzesień-październik 1939 r.). Kampania polska w ocenach analityków niemieckich sił zbrojnych

prof. dr Rolf-Dieter Müller, Militärgeschichtliches Forschungsamt der Bundeswehr, Poczdam

Przerwa 10.55-11.05

Sesja 2 (10.55-12.20):

10. Polska w polityczno-wojskowej strategii Związku Sowieckiego (październik 1938 – sierpień 1939 r.)
dr Geoffrey Roberts, University of Cork, Cork;

11. Polska w polityczno-wojskowej strategii Związku Sowieckiego (wrzesień-październik 1939 r.)
dr Andrij Rukkas, Kyiwśkyj nacional'nyj uniwersytet im. Tarasa Szewczenka. Istorycznyj fakul'tet, Kijów;

12. Kampania polska w ocenach analityków Armii Czerwonej
dr Władimir Niewieżyn, Rossijskaja Akadiemija Nauk, Moskwa;

13. Polska w polityczno-wojskowej strategii Francji (październik 1938 – sierpień 1939 r.)
prof. dr Annie Lacroix-Riz, Université Paris VII-Denis Diderot, Paryż – **streszczenie czytane**;

14. Polska w polityczno-wojskowej strategii Francji (wrzesień-październik 1939 r.)
dr Frédéric Dessberg, Ecoles de St. Cyr – Coëtquidan;

15. Polska w polityczno-wojskowej strategii Włoch (październik 1938 – październik 1939 r.)
dr Marco Patricelli, Università degli Studii G. d'Annunzio, Chieti-Pescara;

Przerwa obiadowa 12.20-13.30

Sesja 3 (13.30-15.10):

16. Polska w polityczno-wojskowej strategii Wielkiej Brytanii (październik 1938 – sierpień 1939 r.)
prof. dr Anita J. Prażmowska, London School of Economics, Londyn;

17. Polska w polityczno-wojskowej strategii Wielkiej Brytanii (wrzesień-październik 1939 r.)
dr Frank McDonough, Liverpool John Moores University, Liverpool;

18. Polska w polityczno-wojskowej strategii Rumunii (październik 1938 – październik 1939 r.)
dr Daniel Hrenciuc, Prefectura Judetului Suceava, Suczawa;

19. Polska w polityczno-wojskowej strategii Węgier (październik 1938 – październik 1939 r.)
dr Endre László Varga, Zalaegerszeg;

20. Polska w polityczno-wojskowej strategii Litwy (październik 1938 – październik 1939 r.)
dr Algimantas Kasparavičius, Lietuvos istorijos institutas, Wilno – **referat czytany**;

21. Polska w polityczno-wojskowej strategii Czecho-Słowacji (październik 1938 – marzec 1939 r.).
Protectorat Czech i Moraw i emigracja czesko-słowacka wobec Polski (marzec – październik 1939 r.)
dr hab. Jiří Friedl, Historický ústav Akademě věd České republiky, Praga;

22. Polska w polityczno-wojskowej strategii Słowacji (marzec – październik 1939 r.)
mgr Mateusz Gniazdowski, Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, Warszawa;

Przerwa 15.10-15.20

sesja 4 (15.20-16.45):

23. Polska w polityczno-wojskowej strategii niezaangażowanych państw bałtyckich: Łotwy, Estonii, Finlandii, Szwecji, Danii (październik 1938 – październik 1939 r.)

dr Paweł Jaworski, Instytut Historii Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław;

24. Polska w polityczno-wojskowej strategii państw bałkańskich: Jugosławii, Bułgarii, Grecji, i Turcji (październik 1938 – październik 1939 r.)

dr Wojciech Mazur, Instytut Studiów Regionalnych Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków;

25. Polska w polityczno-wojskowej strategii Stanów Zjednoczonych Ameryki (październik 1938 – październik 1939 r.)

prof. dr hab. Krzysztof Michałek, Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa;

26. Japonia wobec kryzysu w Europie (lato 1938 – lato 1939 r.)

dr hab. Jakub Wojtkowiak, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań;

27. Polska a polityka zagraniczna Stolicy Apostolskiej (październik 1938 – październik 1939 r.)

dr hab. Marek Kornat, Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk, Warszawa;

28. Echa kampanii polskiej w imperium brytyjskim (październik 1938 – październik 1939 r.)

dr Michał Leśniewski, Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa

dr Joanna Modrzejewska-Leśniewska, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie. Katedra Studiów Politycznych;

29. Echa kampanii polskiej w strefie iberoamerykańskiej (październik 1938 – październik 1939 r.)

dr Paweł Skibiński, Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa;

Przerwa 16.45-16.55

Sesja 5 (16.55-18.25)

30. Polska a Niemcy (październik 1938 – październik 1939 r.). Aspekty dyplomatyczne i wojskowe

dr hab. Marek Kornat, Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk, Warszawa;

31. Polska a Związek Sowiecki (październik 1938 – październik 1939 r.). Aspekty dyplomatyczne i wojskowe

prof. dr hab. Andrzej Kastory, Instytut Historii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej, Kraków;

32. Polska a Francja (październik 1938 – październik 1939 r.). Aspekty dyplomatyczne i wojskowe

dr Henryk Bułhak, Biblioteka Narodowa – Instytut Historii PAN, Warszawa;

33. Polska a Wielka Brytania (październik 1938 – październik 1939 r.). Aspekty dyplomatyczne i wojskowe

dr hab. Jacek Tebinka, Instytut Politologii Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk;

34. Polska a Rumunia (październik 1938 – październik 1939 r.). Aspekty dyplomatyczne i wojskowe

dr Agnieszka Kastory, Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków;

35. Kampania polska a "wielka strategia" polityczno-wojskowa (październik 1938 – październik 1939 r.)

dr Williamson Murray, Institute for Defence Analyses, Alexandria (Wirginia) – **referat czytany**;

Przerwa 18.25-18.35

Dyskusja (18.35-20.30)

Zamknięcie obrad (20.30)

Dzień II (17 października, sobota, gmach Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego)

- **II: Polityka i społeczeństwo (sala 17)**

Otwarcie obrad (10.00) przez Dyrektora Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego prof. dr hab. Marię Koczerską

(moderator dr Michał Leśniewski, Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego)

Sesja 1 (10.00-11.45):

36. Polityka władz Rzeczypospolitej w dobie zagrożenia wojennego (październik 1938 – sierpień 1939 r.)
dr Marek Sioma, Instytut Historii Uniwersytetu im. Marii-Curie Skłodowskiej, Lublin;

37. Działalność polityczno-dyplomatyczna władz naczelnych Rzeczypospolitej we wrześniu 1939 r.
prof. dr hab. Wojciech Rojek, Instytut Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków;

38. Zamach stanu? Okoliczności przejęcia władzy przez ekipę gen. Władysława Sikorskiego (wrzesień-
październik 1939 r.)
dr Tadeusz Paweł Rutkowski, Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa;

39. Aspekty prawne kampanii polskiej
prof. dr hab. Andrzej Ajnenkiel, Wyższa Szkoła Handlu i Prawa im. R. Łazarskiego Warszawa;

40. Konsolidacja społeczeństwa polskiego w obliczu wojny (styczeń-październik 1939 r.)
dr Piotr Cichoracki, Instytut Historii Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław;

41. Wyspy wolnej Polski, ostatnie walki, pierwsze partyzantki
prof. dr hab. Zbigniew Zaporowski, Instytut Historii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin;

42. Pierwsze polskie konspiracje i początek tworzenia państwa podziemnego:
prof. dr hab. Grzegorz Mazur, Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków;

Przerwa 11.45-11.55

Sesja 2 (11.55-13.10)

43. Sytuacja i postawy mniejszości niemieckiej w Polsce (październik 1938 – sierpień 1939 r.)
dr Tomasz Chinciński, Muzeum Drugiej Wojny Światowej, Gdańsk;

44. Sytuacja i postawy mniejszości niemieckiej w Polsce (sierpień – październik 1939 r.)
dr Tomasz Rabant, Muzeum Drugiej Wojny Światowej, Gdańsk;

45. Dywersja niemiecka w Polsce w 1939 r.
dr Grzegorz Bębik, Instytut Pamięci Narodowej. Ekspozycja w Katowicach, Katowice;

46. Postawy społeczności ukraińskiej w Polsce (październik 1938 – październik 1939 r.)
dr Robert Potocki, Instytut Politologii Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra;

47. Dywersja ukraińska w Polsce w 1939 r.
dr Grzegorz Motyka, Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk, Warszawa;

48. Postawy mniejszości białoruskiej w Polsce (marzec – październik 1939 r.)
dr hab. Wojciech Śleszyński, Instytut Historii Uniwersytetu w Białymstoku – Instytut Pamięci Narodowej. Delegatura w Białymstoku, Białystok;

49. Postawy mniejszości żydowskiej w Polsce (marzec – październik 1939 r.)
prof. dr hab. Andrzej Żbikowski, Żydowski Instytut Historyczny, Warszawa;

Przerwa obiadowa 13.10-14.00

Sesja 3 (14.00-16.15)

50. Propaganda polska w okresie marzec-październik 1939 r.
dr hab. Grzegorz Łukomski, Instytut Historii Akademii im Jana Długosza, Częstochowa;

51. Polska w propagandzie Niemiec (październik 1938 – sierpień 1939 r.)
prof. dr hab. Eugeniusz Cezary Król, Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk, Warszawa;

52. Wrzesień 1939 w propagandzie Niemiec w dobie II wojny światowej
dr Lars Jockheck, Helmut-Schmidt-Universität/Universität der Bundeswehr, Hamburg;

53. Nastroje społeczne w Niemczech w 1939 r. Stosunek Niemców do Związku Sowieckiego w 1939 r.
dr Stephan Lehnstaedt, Institut für Zeitgeschichte München-Berlin, Monachium;

54. Niemieckie przygotowania policyjno-administracyjne do wojny z Polską w 1939 r.
dr Jochen Böhrer, Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie, Warszawa;

55. Polska w propagandzie Związku Sowieckiego październik 1938 – sierpień 1939 r.
dr Wasilij Tokariew, Magnitogorskij Gosudarstwiennyj Uniwiersitet. Istoriczieskij Fakultiet, Magnitogorsk –
streszczenie czytane;

56. Kampania polska w propagandzie Związku Sowieckiego (wrzesień 1939 - czerwiec 1941 r.)
dr Władimir Niewieżyn, Rossijskaja Akadiemija Nauk, Moskwa;

57. Nastroje społeczne w Związku Sowieckim w 1939 r.
dr Aleksandr Gołubiew, Rossijskaja Akadiemija Nauk, Moskwa;

58. Stosunek społeczeństwa Związku Sowieckiego do Niemiec i Niemców w 1939 r.

dr Wasilij Tokariew, Magnitogorskij Gosudarstwiennyj Uniwersytet. Istoriczieskij Fakultiet, Magnitogorsk –
streszczenie czytane;

59. Sowieckie przygotowania policyjno-administracyjne do wojny z Polską w 1939 r.

prof. dr Ihor Iliuszyn, Kijowski sławistyczny uniwersytet. Instytut Sławistyki ta miżnarodnych Widnosyn, Kijów;

Przerwa 16.15-16.25

Sesja 4 (16.25-17.45):

60. Nastroje społeczne we Francji w 1939 r.

dr Isabelle Davion, l'Institut d'etudes politique, Paryż;

61. Nastroje społeczne w Wielkiej Brytanii w 1939 r.

(Neville Chamberlain, opinia publiczna i wybuch II wojny światowej)

dr John Ruggiero, Saint Francis Univeristy, Loretto (Pensylwania);

62. Pierwsze dni okupacji niemieckiej w Polsce (wrzesień-październik 1939 r.)

dr Jacek Młynarczyk, Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie, Warszawa;

63. Pierwsze dni okupacji sowieckiej w Polsce (wrzesień-październik 1939 r.)

dr Jan Jerzy Milewski, Instytut Pamięci Narodowej. Delegatura w Białymstoku, Białystok;

64. Okupacja przez Armię Czerwoną i pierwsze dni władzy litewskiej na Wileńszczyźnie (wrzesień-listopad 1939 r.)

prof. dr hab. Krzysztof Buchowski, Instytut Historii Uniwersytetu w Białymstoku, Białystok;

65. Pierwsze dni okupacji słowackiej w Polsce (wrzesień-listopad 1939 r.)

mgr Robert Kowalski, Polskie Towarzystwo Historyczne. Oddział w Nowym Targu, Nowy Targ;

Przerwa 17.45-17.55

Sesja 5 (17.55-19.25):

66. Polska w przekazie informacyjnym we Francji i imperium francuskim (październik 1938 – październik 1939 r.)

dr hab. Małgorzata Gmurczyk-Wrońska, Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk, Warszawa;

67. Polska w przekazie informacyjnym w Wielkiej Brytanii (październik 1938 – październik 1939 r.)

dr Krzysztof Kania, Instytut Historii i Archiwistyki Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika, Toruń;

68. Polska w przekazie informacyjnym w Stanach Zjednoczonych Ameryki (październik 1938 – październik 1939 r.)

dr Thomas W. Zeiler, University of Colorado, Boulder;

69. Polska w odbiorze społecznym w Rumunii (październik 1938 – październik 1939 r.)

prof. dr hab. Małgorzata Willaume, Instytut Historii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin;

70. Polska w odbiorze społecznym na Węgrzech (październik 1938 – październik 1939 r.)

prof. dr Csaba Gyorgy Kiss, Eötvös Lóránd Tudományegyetem, Budapeszt – **referat czytany**;

71. Polskie straty ludnościowe i materialne spowodowane kampanią 1939 r.

dr Łukasz Dwilewicz, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie. Katedra Historii Gospodarczej i Społecznej;

72. Niemieckie straty ludnościowe i materialne spowodowane kampanią 1939 r.

prof. dr hab. Bożena Górczyńska-Przybyłowicz, Instytut Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań;

Przerwa 19.25-19.35

Dyskusja (19.35-20.40)

Zamknięcie obrad (20.40)

Zamknięcie konferencji (20.45)

- **III: Zasady, pamięć, kultura (sala A)**

Otwarcie obrad (10.30) przez Dyrektora Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego prof. dr hab. Marię Koczerską

(moderator dr Paweł Skibiński, Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa)

Sesja 1 (10.30-12.20):

73. Archetypy sprzeciwu – Polska, Europa, świat

prof. dr hab. Wojciech Morawski, Katedra Historii Gospodarczej i Społecznej Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, Warszawa;

74. Globus Wolanda. Wojna sprawiedliwa i zło moralne

prof. dr hab. Marek Wichrowski, Zakład Historii Medycyny i Filozofii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego;

75. Sprzeciw wobec rozkazów. O moralnych obowiązkach jednostki względem decyzji państwa

ks. prof. dr hab. Andrzej Zwoliński, Papieska Akademia Teologiczna, Kraków;

76. Próby upamiętnienia kampanii polskiej w kraju

prof. dr hab. Romuald Turkowski, Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa;

77. Próby upamiętnienia kampanii polskiej na uchodźstwie

dr Andrzej Suchcitz, Instytut Polski i Muzeum im. Generała Sikorskiego, Londyn – **referat czytany**;

78. Kampania polska – ewolucja poglądów historiografii (w tym ewolucja pojęcia)

dr Tymoteusz Pawłowski, Warszawa;

79. Kampania polska w polskich i zagranicznych podręcznikach szkolnych

dr hab. Joanna Wojdon, Instytut Historii Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław;

Przerwa obiadowa 12.20-13.00

Sesja 2 (13.00-14.25):

80. Kampania polska w literaturze pięknej

prof. dr hab. Stefan Zabierowski, Instytut Nauk o Kulturze Uniwersytetu Śląskiego, Katowice;

81. Kampania polska w sztukach plastycznych (malarstwo, rysunek, grafika, rzeźba itd.)

dr Andrzej Szczerski, Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków;

82. Kampania polska w fotografii

dr Jerzy Piwowarski, Instytut Plastyki Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie;

83. Kampania polska w filmie dokumentalnym i fabularnym

dr Marek Piotr Deszczyński, Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa;

84. Kampania polska w kulturze popularnej (komiks, literatura młodzieżowa, teksty piosenek, muzyka filmowa)

mgr Paweł Dunin-Wąsowicz, Warszawa;

Przerwa 14.25-14.35

Sesja 3 (14.35-16.05):

85. Straty w kulturze spowodowane kampanią polską

dr hab. Konrad Ajewski, Wydział Historyczny Akademii Humanistycznej im. Aleksandra Gieysztora, Pułtusk;

86. Wiedza potoczna o kampanii polskiej – ewolucja i stan obecny

dr Jarosław Pałka, Ośrodek Karta, Warszawa;

87. Miejsce kampanii 1939 r. w polskiej pamięci historycznej

prof. dr hab. Barbara Szacka, Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej, Warszawa;

88. Wrzesień 1939 r. we wspomnieniach publikowanych

dr Zbigniew Wawer, Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk, Warszawa;

89. Wrzesień 1939 r. w świadectwach zwykłych ludzi

dr Piotr Filipkowski, Ośrodek Karta, Warszawa;

90. Wrzesień 1939 r. w Internecie

mgr Krzysztof Fudalej, Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa;

Przerwa 16.05-16.15

Dyskusja (16.15-17.45)

Zamknięcie obrad (17.45)

Imprezy towarzyszące:

Zwiedzanie Muzeum Powstania Warszawskiego

16 X (piątek), 16.00-18.30, trasa autokaru: nowy gmach BUW – Muzeum Powstania Warszawskiego – hotel "IBIS" – nowy gmach BUW

Wycieczka autokarowa po Warszawie

17 X (sobota), 10.30-13.00, trasa autokaru: gmach IH UW – gmach IH UW

Seans filmów dokumentalnych

17 X (sobota), 18.00-20.30, gmach IH UW, sala 125